

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Karimi, F. (2021) Energiomställning och gräsrotskraft. Västra Nyland 8.12.2021.

Energiomställning och gräsrotskraft

■ Med en energiomställning vill man minska koldioxidutsläppen från energisystemet genom att övergå från fossila bränslen till förnybar energi för att säkerställa en hållbar utveckling och mildra klimatförändringen. En sådan övergång innebär betydande förändringar för samhällets energianvändning.

Utmaningarna i samband med energiomställningen har länge tillskrivits bristen på innovativ teknik och tillräcklig finansiering. Dessa problem håller gradvis på att lösas, men allmänhetens deltagande är fortfarande mycket viktigt för energiomställningen. Utan allmänhetens stöd, acceptans och deltagande är alla samhällsförändringar, inklusive en energiomställning, dömda att misslyckas i demokratiska samhällen.

Diskussionen om energiomställning tenderar att fokusera på storskaliga centraliserade energisystem.

Det finns dock en lovande potential för småskaliga energiproducenter. Gräsrotsrörelse för energiproduktion, till exempel initiativ från det civila samhället och enskilda personer, bidrar till energisäkerhet, särskilt för mindre länder.

■ Den politiska viljan styr energiomställningen. Synen på vad som är en vettig energiomställning kan variera från regering till regering och politisk rivalitet kan göra det svårt att få igenom konkreta politiska åtgärder som ger resultat på lång sikt. En regering kan till exempel investera mindre i en energiomställning och långsiktiga åtaganden och anta mer populistiska strategier som främjar kortsiktig politik. Gräsrotsaktiviteter skulle därför garantera att energiomställningen fortsätter i jämn takt, oberoende av regeringsprogrammen.

■ Människor kan aktiveras på olika nivåer för att bidra till en energiomställning. Den första nivån är flexibla konsumenter som aktivt minskar sin efterfrågan på el vid behov, till exempel med smarta elmätare och därmed bidrar till att balansera utbud och efterfrågan i elsystemet.

Den andra nivån är självgenerering av energi (till exempel solpaneler), vilket gör det möjligt för människor att bli energiproducenter, så kallade "prosumers". Den tredje nivån är olika typer av samhällsengagemang i energiprojekt, till exempel om man gemensamt äger ett vindkraftverk.

För att motivera konsumenterna att delta aktivt i energiomställningen är det viktigt att göra processen så ekonomiskt attraktiv, transparent och enkel som möjligt. Medborgarna behöver tillräckligt med information om de möjligheter de har att delta i energiomställningen.

Sammanfattningsvis har decentraliserad, gräsrotsverksamhet varit osynlig i den nationella energipolitiken. Medborgarnas deltagande kommer inte bara att påskynda energiomställningen och mildra klimatförändringarna, utan också skapa fler arbetstillfällen och stärka ekonomin inför stora utmaningar som klimatförändringar eller energikriser.

”Människor kan aktiveras på olika nivåer för att bidra till en energiomställning.